

Winorośl

Vitis vinifera L.

Winorośl właściwa- *Vitis vinifera*
jest to pnącze z wąsami
czepnymi, dzięki którym może
dorastać nawet do 40 m
wysokości, posiada zdrewniały
pień

Liście dłoniaste, 3-klapowe, o
ząbkowanych brzegach.

Drobne, wonne, zebrane w duże grona. Mają wczesnie odpadający 5-działkowy kielich, 5-płatkową, żółtozieloną i zrosniętą na szczycie koronę. Podczas dojrzewania owoców jest ona odrywana przez rozrastający się słupek, unoszona do góry i odpadająca. Wewnątrz kwiatu 5 pręcików i 1 słupek otoczony u dołu 5 miodnikami. Kwiaty są równoczesne, owadopylne lub samopylne. U nas kwitnie od czerwca do lipca.

Owoc to kulista lub podłużna jagoda. Jest soczysta, słodka, lub słodkokwaśna, u odmian uprawnych ma różne kolory: od jasnozielonkawego poprzez różowy i czerwony do niemal czarnego.

Polecane odmiany do uprawy w Polsce

Do uprawy w Polsce zdecydowanie najlepiej nadają się mieszańce międzygatunkowe winorośli. W ostatnich kilkudziesięciu latach zostało wyhodowanych wiele wartościowych odmian mieszańcowych. Z owoców tych odmian można uzyskać dobrej jakości wino, a przewyższają odmiany europejskie odpornością, plennością i łatwością uprawy.

Polecane odmiany winiarskie zostały podzielone na dwie grupy ze względu na tolerancję względem ujemnej temperatury:

- odmiany odporne na przemarzanie - o mrozowytrzymałości w granicach co najmniej -28° do -30°C , które można uprawiać na terenie całej Polski bez konieczności okrywania na zimę. Krzewy tych odpornych odmian mogą być prowadzone na wysokim pniu 140-180 cm w formach typu Y i T w rozstawie 3 m x 1 m;
- odmiany średnio odporne na przemarzanie - o mrozowytrzymałości w granicach od -20 do -25°C , które z wyjątkiem południowo-zachodniej Polski, powinny być okrywane na zimę. Ze względu na niewystarczającą w warunkach Polski mrozowytrzymałość, krzewy tych odmian powinny być prowadzone na średniej wysokości pniu 60-70 cm w formach typu sznur stały Casenave'a lub Guyota w rozstawie 2,0-2,5 m x 1 m. Również w taki sam sposób, ułatwiający ewentualne okrywanie, powinny być uprawiane odmiany deserowe, których zdecydowana większość jest co najwyżej średnio odporna na przemarzanie.

Odmiany odporne na przemarzanie przeznaczone na białe wino

- **Aurora** - odmiana wyhodowana we Francji. Odmiana bardzo plenna. Krzewy bez większych uszkodzeń wytrzymują mrozy do -28°C . Na choroby grzybowe stosunkowo odporna - w przeciętnych latach, nie wymaga ochrony chemicznej. Grona są średniej wielkości, cylindryczne, wydłużone, średnio zwarte lub luźne. Owoce osiągają pełną dojrzałość w drugiej dekadzie września. Jagody są małe lub średniej wielkości (ok. 13 mm średnicy), kuliste, jasnożółte, w pełnej dojrzałości z delikatnym różowym rumieńcem. Miąższ soczysty, słodki, bez wyczuwalnego aromatu. Wino jest lekkie, mało ekstraktywne, przeciętnej jakości, jednak bez negatywnych cech smakowo-aromatycznych. Wymaga kupażowania z innymi winami o wyraźniejszym aromacie i wyższym ekstrakcie.

Odmiany odporne na przemarzanie przeznaczone na czerwone wino

Cascade - odmiana francuskiego pochodzenia. Plenność krzewów jest wysoka. Krzewy rosną średnio silnie, z tendencją do zagęszczania. Krzewy znoszą mrozy ok. -28° do -30°C i są odporne na choroby grzybowe. Grona średniej wielkości, jagody małe (ok. 12 mm), czarnofioletowe. Pora dojrzewania owoców wczesna - zbiór na wino w drugiej połowie września. Miąższ jest soczysty, sok słabo barwiący. Wino lekkiego typu, jasnoczerwone, o niskiej zawartości tanin, przeciętnej jakości, do kupażowania z innymi winami o bardziej zdecydowanym charakterze. Wartość odmiany związana jest głównie z niezawodnością w plonowaniu.

Wybór stanowiska pod winnice

Charakterystyczną cechą polskiego klimatu jest duża zmienność, dlatego szczególnego znaczenia nabiera wybór miejsca o najbardziej korzystnym mikroklimacie. Najlepsze są stoki o wystawie południowo-zachodniej, południowej lub w mniejszym stopniu południowo-wschodniej. Działka pod winnicę powinna być wzniesiona nad otaczający teren, ze swobodnym odpływem chłodnych (ciężkich) mas powietrza. Na stoku o większym odchyleniu w kierunku zachodnim mikroklimat jest łagodny i bardziej wilgotny. Teren odchylony bardziej na wschód ma mikroklimat ostrzejszy, bardziej suchy i częściej nawiedzany przez zimne i wysuszające wiatry północno-wschodnie.

Przygotowanie gleby

Najlepsze tereny pod winnice znajdują się na stokach, a tam gleby są ubogie w składniki pokarmowe i z reguły zaniedbane. Teren, na którym planowana jest uprawa winorośli, powinien być starannie przygotowany, dlatego należy poświęcić na jego przygotowanie przynajmniej rok. Prace przygotowawcze mają na celu wyrównanie i oczyszczenie terenu z chwastów trwałych oraz użyznienie i spulchnienie gleby. Winorośl nie znosi zbyt wilgotnych stanowisk, dlatego też miejsce podmokłe należy wcześniej zdrenować.

Najkorzystniejsze dla winorośli są stanowiska suche, wyniesione nad otaczający teren, na których nigdy nie gromadzi się woda opadowa. Jeżeli gleba wymaga wapnowania, należy je wykonać jesienią, w roku poprzedzającym rok przygotowawczy. Obliczenie wymaganej ilości nawozu wapniowego należy zlecić stacji chemiczno-rolniczej, dostarczając do laboratorium próbkę gleby i nawozu wapniowego, którego będziemy używać. Na podstawie oznaczonego pH gleby oraz procentowej zawartości CaO w nawozie wapniowym oblicza się dawkę wapna na jednostkę powierzchni pola. Większość odmian winorośli polecanych do uprawy w Polsce wymaga odczynu gleby w granicach pH 6,5-7,2.

Winnica tarasowa Silberberg w Austrii. Ze znanych odmian wyjątek stanowi 'Aurora', która wymaga niższego pH (ok. 5,5), a przy wyższym pH wykazuje objawy niedoboru magnezu. Na gleby ciężkie lepiej zastosować nawozy tlenkowe (CaO), a na lekkie węglanowe (CaCO_3). Najwyższa jednorazowa dawka nawozu wapniowego w przeliczeniu na CaO może wynosić 2500 kg/ha. Gleby silnie kwaśne trzeba wapnować w 2 lub 3 dawkach, w kilkumiesięcznych odstępach. Wapno nawozowe po wysianiu należy możliwie głęboko przyorać.

Nawożenie przed sadzeniem winorośli najlepiej opierać na nawozach naturalnych, czyli oborniku lub kompoście. Przed posadzeniem krzewów pole należy nawieźć dobrze przefermentowanym obornikiem, najlepiej bydlęcym w dawce 8-10 kg/m². Obornik wzbogaca dodatkowo glebę w próchnicę, żelazo i mikroelementy (mangan, cynk, bor, miedź, molibden, kobalt). Dobrej jakości, przefermentowany obornik zawiera około: 0,5% N; 0,3% P₂O₅; 0,7% K₂O; 0,2% MgO, 0,5% CaO. Stosując dawkę obornika 50 t/ha, wnosimy do gleby około: 250kg N, 65kg P 250kg K, 60kg Mg i 180kg Ca.

Aurora

Gołubok

Jutrzenka

Medina

Regent

**Muskat
Odeski**

Riesling

Pinot Noir

Rondo

Sibera

Traminer

Zachodniopomorski
Uniwersytet Technologiczny
w Szczecinie

Agat Doński

Alden

**Einset
Seedless**

Festivee

Kodrianka

Arkadia

Kristaly

Prim

**Swenson
Red**

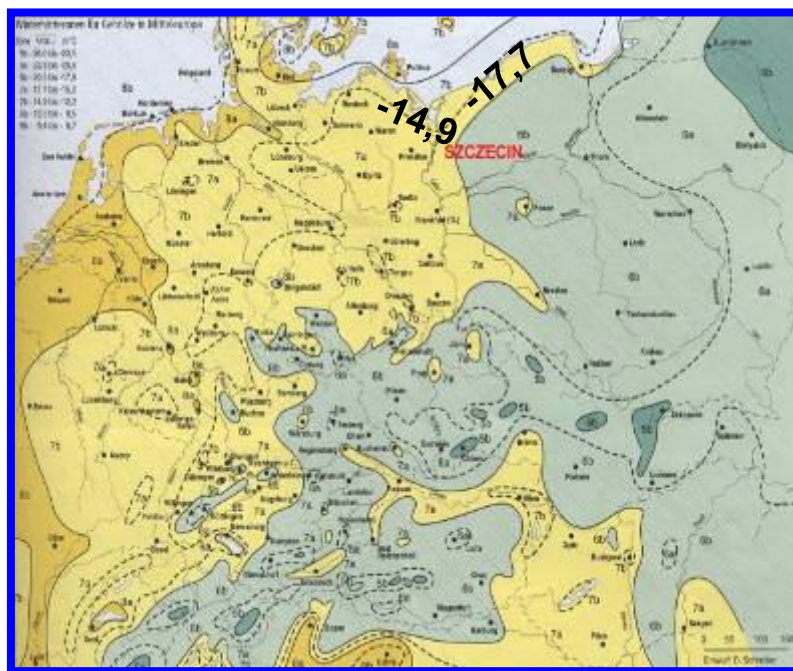
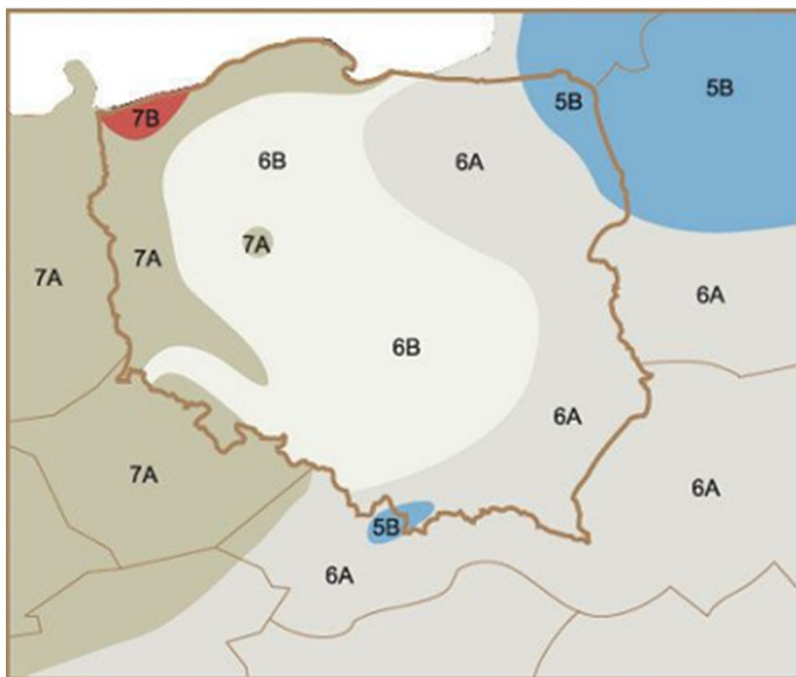

V 68021

WKŚiR
Pracownia Sadownictwa

Większa część obszaru województwa zachodniopomorskiego należy do strefy, gdzie temperatury minimalne osiągają wartości od -15°C do -18°C . Na możliwość uprawy winorośli w tym rejonie wskazują także średnie temperatury roczne, które są zbliżone do temperatur w regionie zielonogórskim. Klimat taki sprzyja uprawie odmian winorośli o krótszym okresie wegetacji.

UPRAWA WINOROŚLI W OKOLICACH SZCZECINA - MOŻLIWOŚCI I PERSPEKTYWY

- Ocieplenie klimatu
- Temperatury minimalne zimą
oraz suma temperatur aktywnych
- Dobór odmian
- Gospodarstwa agroturystyczne

Mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego wiążą poważne plany związane z zakładaniem winnic ze względu tradycję w ich prowadzeniu, o czym świadczą informacje pochodzące z okresu przed II wojną światową, że na terenie dzielnicy Gocław, a ówczasie Weinberg zlokalizowane były plantacje winorośli.

Współpraca Pracowni Sadownictwa Zachodniopomorskiego
Uniwersytetu Technologicznego z Uczelnią z Neubrandenburga
przyczyniła się do założenia plantacji winorośli w Sadowniczej Stacji
Badawczej zlokalizowanej w Ostoi k. Szczecina.

Winnica przy Sadowniczej Stacji Badawczej w Ostoi

Winnica w Stobnie k. Szczecina

Podsumowanie

1. Ocieplenie klimatu wpłynęło na przesunięcie się bardziej na północ granicy do której możliwa jest uprawa winorośli
2. W okolicach Szczecina była uprawiana winorośl, w związku z czym ponowne jej nasadzenia są historycznie uzasadnione
3. Porównując klimat Szczecina z regionami gdzie uprawia się winorośl w celu pozyskania wina należy uznać, że jest odpowiedni dla uprawy tego gatunku
4. Uprawa winorośli w regionach chłodniejszych wymaga doboru odmian wcześniej dojrzewających
5. Gospodarstwa agroturystyczne poprzez uprawę winorośli i pozyskiwanie z części odmian wina mogą promować produkt regionalny będąc jednocześnie szansą na zmniejszenie skali bezrobocia w regionie

